

## **A magyar hatóságok észrevételei a közszolgáltatásért járó ellentételezéshez kapcsolódó uniós állami támogatási szabályok alkalmazhatóságával kapcsolatban**

A Támogatásokat Vizsgáló Iroda (továbbiakban: TVI) összesen 39 hazai támogatást nyújtó részére küldte meg a kérdőívet (önkormányzatok, irányító hatóságok stb.). A támogatást nyújtóktól 22 db érdemi válasz érkezett. A mellékelt kérdőív a támogatást nyújtók által szolgáltatott adatok összesítését, értékelését tartalmazza. Bizonyos észrevételek nem minden esetben tükrözik a TVI álláspontját.

### **I. RÉSZ: AZ ÁLTALÁNOS GAZDASÁGI ÉRDEKŰ SZOLGÁLTATÁS FOGALMÁVAL KAPCSOLATOS KÉRDÉSEK**

Egyértelmű-e az Ön számára, milyen tevékenységek minősülhetnek általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak?

**Az esetek többségében egyértelmű a támogatást nyújtók számára, hogy mely tevékenységek minősülnek általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak.**

Amennyiben nem, kérjük, fejtse ki, miért nem, és lehetőleg soroljon fel konkrét példákat:

**Például vitás a sporttevékenység (utánpótlás nevelés) megítélése. Kérdéses továbbá, hogy azon önkormányzati feladatok, amelyeket nem az önkormányzatokra vonatkozó törvény ír elő, hanem az önkormányzatok saját hatáskörben vállalnak, minősülhetnek-e közszolgáltatásnak.**

Minősítettek-e szolgáltatásokat általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak?

Amennyiben igen, kérjük, írja le ezeket, és jelezze, milyen közszolgálati kötelezettségek kapcsolódnak a szóban forgó általános gazdasági érdekű szolgáltatáshoz:

**A támogatást nyújtók az alábbi tevékenységeket tekintették általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak:**

**Távhőszolgáltatás; helyi tömegközlekedés; szennyvízelvezetés; köz- és díszkivilágítás; az önkormányzat feladatellátásához szükséges vagyon hatékony hasznosítása, illetve gyarapítása a tulajdonában lévő vagyontárgyak értékesítésével, valamint a tulajdonában lévő társasági részesedésekkel való körültekintő és gondos gazdálkodás; egyes településfejlesztéssel, településrendezéssel és város rehabilitációval, városfejlesztéssel kapcsolatos feladatok; az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanok hasznosítása és üzemeltetése; települési szilárd hulladék kezelése, ártalmatlanítása, gyűjtése és hasznosítása; a közterületek tisztítása; önkormányzat tulajdonában lévő utak, hidak és műtárgyak, és a teljes úthálózatán a forgalomtechnikai létesítmények megbízott közútkezelői, üzemeltetési és fenntartási, valamint fejlesztési és ellátási feladatai; a városkép szempontjából védendő természeti környezet, közcélú zöldterület, önkormányzati tulajdonban vagy fenntartásban lévő zöldfelületek fenntartása, fejlesztése, védelme és használata, meglévő zöldfelületek megőrzése, és lehetőség szerinti bővítése;**

taxiállomások létesítése, hasznosítása és üzemeltetése; nyilvános építményjellegű és automata, valamint mobil illemhelyek üzemeltetése; az önkormányzati parkolás üzemeltetési és különböző behajtási feladatokban (pl. engedélykiadás) való közreműködés; városfejlesztés és városrehabilitációs pályázatokkal kapcsolatos tevékenységek, projektmenedzsment; csapadékvíz elvezetés, csatornázás, ivóvízellátás (helyi víziközművek üzemeltetése, építése, tervezése, a strandfürdők üzemeltetése, városi szennyvíztisztító telep építése; kegyeleti közszolgáltatás (a köztemető fenntartását, továbbá üzemeltetését magába foglaló egyéni és közösségi kegyeleti célú, az elhunyt emlékének megőrzésére irányuló önkormányzati tevékenységek összessége); hulladékkezelési közszolgáltatás (amely kiterjed: a közszolgáltatás ellátására feljogosított hulladékkezelő szállítóeszközéhez rendszeresített gyűjtőedényben, a közterületen vagy az ingatlanon összegyűjtött és a közszolgáltató rendelkezésére bocsátott települési szilárd hulladék elhelyezés céljából történő rendszeres elszállítására; a települési folyékony hulladék ideiglenes tárolására szolgáló létesítmény kiürítésére és a települési folyékony hulladék elhelyezés céljából történő elszállítására; a települési hulladék ártalmatlanítását szolgáló létesítmény létesítésére és működtetésére); utánpótlás nevelés, média műsorszolgáltatás (rádió és televízió); sport, sportlétesítmények működtetése, különféle közösségi, társadalmi tevékenységek, hátrányos helyzetű csoportok esélyegyenlőségének elősegítése,

## II. RÉSZ: AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁS FOGALMÁVAL KAPCSOLATOS KÉRDÉSEK

Okozott-e Önnek nehézséget [az Európai Unió működéséről szóló Szerződés](#) 107. cikkének (1) bekezdésében meghatározott feltételek alkalmazása?

**A válaszadók nagy többségének nem okozott nehézséget a feltételek alkalmazása.**

Amennyiben igen, vagy részben igen, mely konkrét feltétellel (feltételekkel) kapcsolatban?

**Az állami forrás, illetve a gazdasági tevékenység fogalmának pontos értelmezése.**

Kérjük, amennyiben módjában áll, szolgáljon konkrét példákkal!

**Állami forrás kérdése:**

Az önkormányzati (kizárólagos vagy többségi) tulajdonban lévő, kizárólagos jog alapján közszolgáltatási tevékenységet végző társaságok részére átengedett – azaz az önkormányzati társaságok által közvetlenül a fogyasztóktól a társaságok saját számlájára beszedett és közszolgáltatás végzésének költségeire felhasznált – díjbevételek a *842/2005/EK Határozat*, illetve az ahhoz kapcsolódó *Keretszabály* hatálya alá tartozó kompenzációnak minősülnek-e, tekintettel arra, hogy a díjvételek sem bevételként, sem kiadásként nem jelennek meg az önkormányzat költségvetésében?

Megállapítható-e, hogy az átengedett díjbevétel – különös tekintettel arra az esetre, amikor a díjak meg nem fizetésük esetén *adóként nem hajthatóak be* – ténylegesen állami intézkedésnek tudható be, függetlenül attól, hogy a díjakat a fogyasztók fizetik meg?

**Bizonyos esetekben problémát jelentett a gazdasági tevékenység megítélése :**

**Közfeladatot ellátó, közintézmények gazdasági tevékenységeinek elkülönítése problémás.**

### **III. RÉSZ: AZ ALTMARK-ÜGYBEN HOZOTT ÍTÉLET ALKALMAZÁSA**

Okozott-e Önnek nehézséget az Altmark-feltételek alkalmazása, különösen ami a negyedik feltételt illeti?

**Az ítélet első három feltételének alkalmazása az esetek nagy részében nem okozott nehézséget a megkérdezetteknek – ami vitás elem ezen pontokban, az lentebb kifejtésre kerül . Problémát leginkább a negyedik feltétel alkalmazása jelentett.**

Amennyiben igen, kérjük, fejtse ki, miben álltak ezek a nehézségek. Amennyiben lehetséges, nyújtson konkrét példákat is.

**Akadt nehézség az ellentételezés előre meghatározásával kapcsolatosan is, mivel a feladatokra vonatkozó elemzési adatok, információk időnként hiányozhatnak, illetve tekintettel a gazdasági szervezetek által megvalósított területeken történő eltérő megoldási módokra.**

**Valamely támogatás nyújtó megjegyezte, hogy az általuk támogatott projektek túlnyomó többségükben egyedi, kreatív szellemi alkotások, amelyek szerzői jogi oltalom alatt állnak. Emiatt a pályázati felhívásban meghatározott követelményekben nem feltétlenül, nem mindig a hatékony költségvetést érintő szempont, sokkal inkább a színvonalas, egyedi, közszolgálati, értékteremtő tartalom a lényeges. A pályázati felhívásokban megfogalmazásra került ettől függetlenül a gazdaságosságra törekvés követelménye. A kérdés az, hogy ez a megközelítés megfelel-e az ítélet 3. feltételének?**

**Az ésszerű nyereség meghatározása szintén problémás. Iparági átlagos nyereségszint bizonyos szektorokban (pl. távhő) nehezen értelmezhető, mivel viszonylag kis elemszámú a kínálati oldal és sok speciális paraméterrel rendelkeznek a szereplők, amelyből fakadóan nagy a nyereségmutató szórása.**

**Másrészt a 4. feltétel alkalmazását nehezíti az „átlagos, jól vezetett és megfelelően felkészült” vállalkozás definíciójának hiánya. Egy átlagos, jól vezetett és megfelelően felkészült vállalkozás adatainak elemzése alapján kell állást foglalni a 4. feltételnek való megfelelés érdekében, azonban erre vonatkozóan az önkormányzatnak információi nincsenek, az ilyen adatgyűjtés – éppen egy adott tevékenység sajátos jellege folytán – nehézkes.**

Alkalmazta-e az Altmark-ügyben hozott ítéletet?

**Az adatszolgáltatók fele-fele arányban alkalmazták az ítéletet.**

Amennyiben igen, kérjük, nyújtson erről információt:

**Települési szilárd hulladék kezelése, ártalmatlanítása, gyűjtése és hasznosítása; a közterületek tisztítása; önkormányzat tulajdonában lévő utak, hidak és műtárgyak, teljes úthálózatán a forgalomtechnikai létesítmények megbízott közútkezelői, üzemeltetési és fenntartási, valamint fejlesztési és ellátási feladat, valamint kegyeleti közszolgáltatás során került alkalmazásra.**

**IV. RÉSZ:** Az EK Szerződés 86. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetésével megbízott vállalkozásoknak közszolgáltatásért járó ellentételezés formájában nyújtott állami támogatásokra történő alkalmazásáról szóló 2005/842/EK bizottsági határozat<sup>1</sup> és a közszolgáltatásért járó ellentételezés formájában nyújtott állami támogatásról szóló közösségi keretszabály<sup>2</sup> feltételei

#### **D.1: MEGBÍZÁS**

##### **A MEGBÍZÁSI AKTUSSAL KAPCSOLATOS KÉRDÉSEK:**

Van-e tudomása arról, hogy ágazatában/régiójában milyen jogi aktusok (szerződések, jogszabályok, koncessziók stb.) alkalmazásával bíztak meg általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtásával közszolgáltatókat?

**A következő jogi aktusok figyelhetőek meg: koncessziós, valamint közszolgálati szerződés, közhasznú megállapodás, jogszabály (például helyi rendelet, önkormányzatoknál képviselőtestületi döntés, határozat).**

A megbízási aktus vagy az egyéb vonatkozó jogalap tartalmazza-e a szóban forgó általános gazdasági érdekű szolgáltatás pontos és helytálló meghatározását?

**Minden esetben tartalmazza a pontos meghatározást.**

Amennyiben nem vagy részben, kérjük, fejtse ki és nyújtson példákat:

**A támogatás nyújtók problémája, hogy az általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak általánosan elfogadott konkrét, körülírt jogszabályi meghatározása nincs. Mindig az éppen szabályozni kívánt területtel összefüggésben beszélnek közszolgáltatásról.**

A jogi eszközökben szerepel-e a határozat 4. cikkében megkövetelt elemek mindegyike:

**Igen, ezen feltételek meglétére a támogatás nyújtók minden esetben figyelnek. A TVI is csak akkor adja ki jóváhagyó állásfoglalását, amennyiben ezeket a feltételeket a tervezetek tartalmazzák.**

Véleménye szerint ezek között az elemek között van-e olyan, amely nehézségeket okozott?

<sup>1</sup> HL L 312 67., 2005.11.29.

<sup>2</sup> HL C 297 4., 2005.11.29.

Amennyiben igen, kérjük, fejtse ki, konkrét példákkal kísérvé:

**A túlkompenzáció elkerülése érdekében a bevezetett ésszerű nyereség szintjének megállapítása, az ezzel kapcsolatos legmegfelelőbb mutatószám (saját tőke arányos nyereség) meghatározása jelentős gondot okozott, piaci felmérések hiányában. A kis elemszámú minta alapján történő definiálás pedig veszélyes. A saját tőke, mint vetítési alap kérdése: csak a közszolgáltatás saját tőkéje vagy egyéb, kapcsolódó tevékenységek saját tőkéje is beleszámítandó?**

Okozott-e Önnek nehézséget az állami támogatásra és a belső piacra vonatkozó szabályokkal összefüggésben a megbízási aktus fogalma?

**Nem okozott problémát a támogatás nyújtóknak.**

Adódtak-e különleges nehézségek a helyi általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó megbízással kapcsolatban, különösen a szociális jellegű szolgáltatások tekintetében?

**Erre vonatkozóan nem érkezett visszajelzés a támogatást nyújtóktól, jellemzően ezt a rendelkezést nem alkalmazták.**

## **D.2: ELLENTÉTELEZÉS**

### **I) AZ ÁLTALÁNOS GAZDASÁGI ÉRDEKŰ SZOLGÁLTATÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖLTSÉGEK ÉS BEVÉTELEK KISZÁMÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS KÉRDÉSEK**

Tapasztal-e Ön nehézségeket valamely általános gazdasági érdekű szolgáltatáshoz kapcsolódó költségek és bevételek kiszámításával kapcsolatban?

**Igen, a megkérdezettek nagy részének volt problémája ezzel kapcsolatosan.**

Amennyiben igen, kérjük, írja le ezeket a nehézségeket!

**Nehézségek inkább a költségeket illetően vannak, a bevételek áttekinthetőbbek. Információ a szolgáltatók beszámolójából szerezhető.**

**A támogatás és az egyéb bevételek elkülönítése előfordult, hogy nehézséget okozott, nem szerepelnek minden esetben elkülönített alszámlán. Külön fel kell hívni rá a pályázó/kedvezményezett figyelmét.**

Az általános gazdasági érdekű tevékenység körébe tartozó és azon kívül eső tevékenységek végzése során okozott-e problémát a számlák elkülönítése?

**Az esetek nagy részében nem okozott ez problémát a szolgáltatott információk alapján.**

Amennyiben igen, kérjük, nyújtson erről információt:

**A támogatás és az egyéb bevételek elkülönítése előfordult, hogy nehézséget okozott,**

**nem szerepelnek minden esetben elkülönített alszámlán. Külön fel kell hívni rá a pályázó/kedvezményezett figyelmét.**

Kaptak-e a közszolgáltatók útmutatást a költségek és bevételek helyes felosztásának lehetővé tétele, valamint az általános gazdasági érdekű szolgáltatáshoz kapcsolódó és azon kívüli tevékenységek/források közötti keresztfinanszírozás elkerülése érdekében?

Amennyiben igen, kérjük, nyújtson információt erről az útmutatásról:

**A közszolgáltatók mind a személyes egyeztetésen, mind a szerződéstervezetek írásbeli egyeztetése során kaptak útmutatást a költségek és bevételek helyes felosztásának lehetővé tétele, valamint a keresztfinanszírozás elkerülése érdekében, és a megkötött szerződések is tartalmazzák a fentiekre előírásokat és tilalmakat. A pályázati felhívások, illetve a programok útmutatói tartalmazzák állami támogatási szabályokat, köztük pénzügyi lebonyolításra vonatkozó szabályokat is. Például bizonyos pályázati felhívások esetében a kedvezményezett jogosult a közvetlen kifizetések, a tételes költségek és/vagy a ráfordításérték bírálóbizottsági ajánlás alapján készült értesítésben foglalt összegeitől indokolt esetben eltérni, és – a megítélt támogatás összegének és a támogatott ráfordítási arány %-os mértékének változatlansága mellett – kérelmezni az egyes költségkategóriák összegeinek módosítását úgy, hogy a tételes költségek és a közvetlen kifizetések között és/vagy a ráfordításértékből a közvetlen kifizetések közé átcsoportosíthat tételeket.**

Véleménye szerint a határozatban és a keretszabályban említett változó és állandó költségek megfelelő kategóriák-e a költségeknek a különböző szolgáltatások közötti elosztásához?

Amennyiben nem, kifejtené ennek okát?

**Az állandó és változó költségek alapvetően megfelelő kategóriák a támogatást nyújtók számára.**

A nyújtott ellentételezés összegének kiszámításakor számításba vesznek-e minőségi szempontokat?

**A támogatást nyújtók döntő többsége figyelembe vesz minőségi szempontokat.**

## **II) AZ ÉSSZERŰ NYERESÉGGEL KAPCSOLATOS KÉRDÉSEK**

Amennyiben tud olyan esetről, amelyben egy szolgáltató közszolgáltatással járó ellentételezésben részesült,

Kérjük, jelezze, hogy az ellentételezés tartalmazott-e egy ésszerű nyereséget?

**Az esetek többségében nem tartalmazott az ellentételezés ésszerű nyereséget.**

Jelezze, hogy az ésszerű nyereség kiszámítása a határozat és a keretszabály rendelkezéseinek megfelelően a saját tőke hozamának mértéke alapján történt-e?

**Az ésszerű nyereség kiszámítása az esetek többségében a határozat és keretszabály rendelkezései alapján történt.**

Amennyiben az ésszerű nyereséget nem a saját tőke hozamának mértéke alapján számították ki, kérjük, fejtse ki, miért alkalmaztak más rátát, és ismertesse az alkalmazott rátát:

**Az általános gazdasági érdekű tevékenység körébe tartozó és azon kívül eső tevékenységek végzése során a számlák elkülönítésének vizsgálata, ellenőrzése miatt alkalmaztak ágazatonként eltérő módszert (pl.: hulladékkezelési közszolgáltatás esetén: az árbevétel 10 %-át). Ugyanis az önkormányzatnak a szolgáltató gazdálkodó szervezetek felett nincs olyan ellenőrzési jogköre, lehetősége, amely lehetővé tenné a vállalkozás komplex vizsgálatát, így a saját tőke hozamának mértéke nem minden esetben volt kedvező a közszolgáltatás finanszírozása szempontjából.**

Tapasztalt-e nehézséget az „ésszerű” nyereség meghatározásával kapcsolatban?

**Több támogatást nyújtó jelezte, hogy voltak problémái az ésszerű nyereség meghatározásával kapcsolatban.**

Ha igen, kérjük, részletezze:

**Problémaként jelentkezett, hogy nem ismert az ágazati jogszabályokban iránymutatás az adott ágazatok saját tőke hozamának meghatározására, valamint az önkormányzatnak a szolgáltató gazdálkodó szervezetek felett nincs olyan ellenőrzési jogköre, lehetősége, amely lehetővé tenné a vállalkozás komplex vizsgálatát, így a saját tőke hozamának mértéke nem minden esetben volt kedvező a közszolgáltatás finanszírozása szempontjából. A túlkompensáció megelőzése érdekében a bevezetett ésszerű nyereség szint megállapítása, az ezzel kapcsolatos legmegfelelőbb mutatószám (saját tőke arányos nyereség) meghatározása jelentős gondot okozott, piaci felmérések hiányában. A kis elemszámú minta alapján történő definiálás pedig veszélyes. Felmerült továbbá a saját tőke, mint vetítési alap kérdése: csak a közszolgáltatás saját tőkéje vagy egyéb, kapcsolódó tevékenységek saját tőkéje is számít? Sok esetben a pályázó nem tudja előre meghatározni, hogy az ésszerű nyereség fogalma pontosan mit takar, mivel nem létezik a nemzeti jogban erre pontos fogalom-meghatározás. Kizárólag az uniós irányelvek, állásfoglalások nyújtanak ebben segítséget, azonban az ott használt fogalmak nem minden esetben feleltethetőek meg a hazai pénzügyi, számviteli szabályokban használt fogalmaknak.**

Tudja-e, mi az adott ágazatban a saját tőke átlagos hozama?

**A több támogatást nyújtó számára merült fel probléma az adott ágazatra vonatkozó átlagos hozam meghatározásával kapcsolatban.**

Amennyiben nem, milyen módon határozta meg az ésszerű nyereséget?

**Bizonyos támogatást nyújtók ágazatonként eltérő módszert alkalmaztak (pl.: hulladékkezelési közszolgáltatás esetén az árbevétel 10 %-át tekintették ésszerű nyereségnek).**

A szóban forgó esetben az ésszerű nyereség kiszámítása során figyelembe vették-e a szolgáltató által megvalósított termelékenység-növekedést?

Amennyiben igen, kérjük, fejtse ki, és amennyiben lehetséges, nyújtson példákat olyan esetekről, amelyekben az ellentételezés kiszámításakor figyelembe vették a szolgáltató hatékonyságát:

**A támogatást nyújtók figyelembe vették a szolgáltató hatékonyságát pl. az alábbi ágazatokban: helyi tömegközlekedés, távhőszolgáltatás.**

### **D.3: A TÚLKOMPENZÁCIÓ ELLENŐRZÉSE**

Milyen mechanizmust vezettek be a túlkompenzáció ellenőrzésére? Tud-e olyan mechanizmusokról, amelyeket a túlkompenzáció ellenőrzésére vezettek be az Ön országában?

**A támogatást nyújtók a közszolgáltatási szerződésekbe foglalt ellenőrzési jogosítványokkal rendelkeznek. A közszolgáltatók kötelesek együttműködni és elősegíteni az ellenőrzési folyamatokat, illetve meghatározott időszakonként beszámolási kötelezettségük van. A pályázó/kedvezményezett, aki közszolgáltatásért járó ellentételezésben részesül, köteles elkülönítetten elszámolni a támogatással. Más esetekben a közszolgáltatási feladat megvalósítását követően annak a végleges (tehát a kedvezményezett pályázó/kedvezményezett számára visszatérítésre nem kerülő) kiadásokra vonatkozó tényleges bekerülési költsége nem éri el a költségtervben tervezett költségek pályázati kérelemben rögzített összegét (tervezett bekerülési költség), akkor a kedvezményezett pályázó is csak abban az arányban jogosult a megítélt támogatásra, amekkora hányada a tényleges bekerülési költség a tervezettnak. A különbség összegét a támogatást nyújtó a kedvezményezett részére nem fizeti ki, illetve – ha ez részben már megtörtént – a folyósított hányadot visszaköveteli. Bizonyos támogatást nyújtók belső ellenőr, valamint könyvvizsgáló segítségét is kérték.**

Amennyiben igen, külső könyvvizsgálók végezték-e annak ellenőrzését, hogy nem áll fenn túlkompenzáció?

Bizonyos esetekben sor került külső könyvvizsgálók alkalmazására.

**Bizonyos esetekben a kedvezményezett pályázók a támogatási cél megvalósulásáról a kiírásra került pályázati felhívásban, valamint a támogatási szerződésben meghatározott, részletes beszámolót kötelesek benyújtani, mely dokumentáció költségvetésre vonatkozó részét kötelesek külső könyvvizsgálóval ellenőriztetni. Az ellenőrzés megtörténtéről a könyvvizsgáló nyilatkozatot állít ki a támogatást nyújtó részére. A támogatási cél megvalósítását alátámasztó dokumentáció ellenőrzését – mely tartalmazza a könyvvizsgálók nyilatkozatait is – a támogatást nyújtó munkatársai végzik el. Az ellenőrzés ezen szakaszában további könyvvizsgáló alkalmazására nem kerül sor.**

Találkozott-e olyan esetekkel, amelyekben túlkompenzációra került sor?

**A támogatást nyújtók többsége nem találkozott még túlkompenzációval.**

Amennyiben igen, kérjük, nyújtson információt a visszatérítésről:

**Egy támogatást nyújtó jelezte, hogy az adott közszolgáltató köteles a megfelelő**

mértékű ellenszolgáltatás összegét a támogatást nyújtó bankszámlájára a közszolgáltatási szerződésben rögzített időpontig visszautalni, amellyel kapcsolatban az adott támogatást nyújtó nehézséget nem tapasztalt. Más esetekben, ha a tényleges összköltség a beszámoló szerint nem éri el a tervezett elszámolható bekerülési költséget és ezért a támogatás összege meghaladja a támogatott ráfordítási arány szerinti korlátot, úgy a különbözetet a támogatást nyújtók a kedvezményezettnek nem fizetik ki, illetve – ha ez részben már megtörtént – a Kedvezményezett köteles annak már folyósított hányadát visszautalni. A visszatérítésre a támogatást nyújtó felszólítására szinte kivétel nélkül sor kerül. A visszatérítés esetleges elmaradása esetén a támogatást nyújtó minden esetben megteszi a követelés behajtásához szükséges, rendelkezésére álló jogi intézkedéseket (végrehajtás).

Tapasztalt-e nehézségeket a túlkompensáció visszatérítésére vonatkozó szabályokkal kapcsolatban?

**A támogatást nyújtók többsége nem tapasztalt nehézségeket, illetve nem alkalmazta a rendelkezést.**

A 2005/842/EK határozat 6. cikkével kapcsolatosan tapasztalt-e nehézséget?

**A támogatást nyújtók többsége nem tapasztalt nehézségeket, illetve nem alkalmazta a rendelkezést.**

#### **D.4. ELLENŐRZÉS ÉS ÉVES JELENTÉSEK**

A hatáskörébe tartozó területen működik-e olyan jelentéstételi rendszer és amennyiben igen, ez biztosítja-e a határozat 7. cikkében foglalt kötelezettségek teljesítését?

**A támogatást nyújtók többsége e tekintetben nem tapasztalt nehézségeket, és a jelentéstételi rendszerek megfelelően működnek.**

### **V. RÉSZ: AZ ÁLTALÁNOS GAZDASÁGI ÉRDEKŰ SZOLGÁLTATÁSOK MEGHATÁROZOTT KATEGÓRIÁI**

Kérjük, fejtse ki, ha nehézségeket tapasztalt az ellentételezések alábbi kategóriákba való besorolásával kapcsolatban:

- Évi 30 millió EUR alatti ellentételezés, melyet olyan vállalkozásoknak ítélnék oda, amelyek éves forgalma 100 millió EUR-nál kevesebb:

**A támogatást nyújtók többsége nem tapasztalt nehézséget e tekintetben.**

- Kórházaknak nyújtott ellentételezés:

**A támogatást nyújtók nem alkalmazták ezt a kategóriát.**

Szociális lakásépítéssel foglalkozó vállalkozásoknak nyújtott ellentételezés:

**A támogatást nyújtók nem alkalmazták ezt a kategóriát.**

- *Olyan szigetekre történő légi közlekedés számára nyújtott ellentételezés, ahol az éves utasforgalom nem éri el a 300 000 főt:*

**A támogatást nyújtók nem alkalmazták e rendelkezést.**

- *Olyan szigetekre történő tengeri közlekedés számára nyújtott ellentételezés, ahol az éves utasforgalom nem éri el a 300 000 főt:*

**A támogatást nyújtók nem alkalmazták e rendelkezést.**

- *Az évi 1 000 000 főt el nem érő utasforgalmú repülőterek számára nyújtott ellentételezés:*

**A támogatást nyújtók nem alkalmazták e rendelkezést.**

- *Az évi 300 000 főt el nem érő utasforgalmú kikötők számára nyújtott ellentételezés:*

**A támogatást nyújtók nem alkalmazták e rendelkezést.**

A kórházak ágazatában milyen jellegű szolgáltatásokat finanszíroztak közszolgáltatással járó ellentételezés formájában?

**A támogatást nyújtók nem alkalmazták e rendelkezést.**

A szociális lakásépítés ágazatában milyen jellegű szolgáltatásokat finanszíroztak közszolgáltatással járó ellentételezés formájában?

Véleménye szerint a határozatban megállapított küszöbértékek lehetővé teszik-e az egyszerűsítést és ezzel egyidejűleg a szabályoknak való megfelelést?

**A támogatást nyújtók többsége megfelelőnek találta a megállapított küszöbértékeket, de voltak olyanok is, akik számára magasabb értékek lennének megfelelőek.**

Tapasztalatai szerint a küszöbértékek megfelelőnek bizonyultak az egyes kategóriák igényei szempontjából?

**A támogatást nyújtók többsége megfelelőnek találta a megállapított küszöbértékeket.**

Véleménye szerint okozott-e nehézséget az ellentételezés 30 millió EUR összegű küszöbértékének és az éves bevétel 100 millió EUR összegű küszöbértékének együttes alkalmazása?

**A támogatást nyújtók számára alapvetően elfogadható ez a szabályozás, egy támogatást nyújtó jelezte, hogy csak részben.**

Használják-e a közszolgáltatási tevékenységek előmozdítása érdekében a közszolgáltatásért járó ellentételezéstől eltérő egyéb eszközöket (pl. a felhasználóknak nyújtott közvetlen támogatás, az általános gazdasági érdekű szolgáltatás közvetlen állami szolgáltatása stb.)?

Amennyiben igen, kérjük, nyújtson tájékoztatást ezekről az eszközökről és alkalmazásuk területeiről.

**A támogatást nyújtók például az alábbi eszközöket használták a közszolgáltatási tevékenységek előmozdítására: a helyi tömegközlekedés esetén kismamabérlet, vagy hulladékkezelési közszolgáltatás esetében alkalmazott egyéb kedvezmények.**

## **VI. RÉSZ: A VERSENY ÉS A KÖZÖSSÉGEN BELÜLI KERESKEDELEM**

Tapasztalatai szerint a határozat és a keretszabály alapelvei (különösen a megbízási aktus és a túlkompensáció hiánya) megfelelő eszköznek bizonyultak-e az általános gazdasági érdekű szolgáltatások szolgáltatói és a kereskedelmi szolgáltatók közötti egyenlő esélyek megőrzésére, valamint a verseny és a Közösségen belüli kereskedelem torzulásának megelőzésére?

**A támogatást nyújtók döntő többsége teljes mértékben vagy részben megfelelő eszköznek tartja ezen alapelveket.**

Amennyiben nem, kérjük, fejtse ki:

**Néhányan problémaként fogalmazták meg, hogy ezen szabályok önmagukban nem képesek az esélyegyenlőség és a verseny biztosítására, ahhoz a jogrendszer más szabályaival, különösen a közbeszerzési szabályokkal való teljes összhang szükséges.**

A hatáskörébe tartozó területen a közszolgáltatásokat több különböző közszolgáltató biztosítja?

**Az esetek nagy részében a közszolgáltatásokat több szolgáltató biztosítja, néhány esetben van csak egy szolgáltató jelen.**

Amennyiben nem, kifejtene ennek okát?

**Egy szolgáltató alkalmazásának indoka, hogy az egyes közszolgáltatásokat egy adott földrajzi területen többnyire egyetlen szolgáltató biztosítja, ennek gazdaságossági és célszerűségi okai vannak, nincsenek meg az infrastrukturális feltételei több szolgáltató egyidejű jelenlétének.**

Úgy ítéli-e meg, hogy az Ön ágazatában/régiójában a közszolgáltatások nyújtása egyáltalán nem, illetve lényeges módon nem befolyásolja a Közösségen belüli kereskedelmet?

**A támogatást nyújtók többsége úgy ítéli meg, hogy a közszolgáltatások nyújtása egyáltalán nem, illetve lényeges módon nem befolyásolja a Közösségen belüli kereskedelmet.**

Ha igen, kérjük, fejtse ki. Örömmel fogadnánk, ha véleményét konkrét példákkal is alátámasztaná:

**Bizonyos támogatást nyújtók véleménye szerint a közszolgáltatások jellegükből adódóan olyan szolgáltatások, pl. a távhőszolgáltatás, szennyvízelevezés és –tisztítás, vagy a helyi tömegközlekedés biztosítása, amelynek az ellátása reálisan nem várható**

**más tagállambeli vállalkozástól, mivel nem rendelkeznek a megfelelő infrastrukturális hálózattal (ezért nem versenyképesek a közszolgáltatást biztosító vállalkozással szemben). Méretükből és adottságaikból adódóan nem gyakorolnak jelentős befolyást a tagállamok közötti kereskedelemre, hiszen egy (már) nem versenyző piaci szegmensről van szó.**

Úgy véli-e, hogy a közszolgáltatással járó ellentételezésre vonatkozó állami támogatási szabályok bizonyos esetekben a piac lezárását okozzák, illetve a verseny más torzulásaihoz vezetnek?

**Bizonyos támogatást nyújtók úgy vélték, hogy az állami támogatási szabályoknak lehet ilyen hatása, mások szerint egyáltalán nincs.**

Amennyiben igen, kérjük, fejtse ki, milyen esetekben és miért:

**A támogatást nyújtók többségének véleménye szerint nem a közszolgáltatással járó ellentételezésre vonatkozó állami támogatási szabályok vezetnek a piac lezárásához. Ha ilyen helyzet alakul ki, az inkább a megfelelő infrastrukturális hálózat, feltételek hiány miatt áll elő.**

## **VII. RÉSZ: A HATÁROZAT ÉS A KERETSZABÁLY HELYES VÉGREHAJTÁSA ÉRDEKÉBEN TETT LÉPÉSEK**

Hasznosnak találja-e [az állami támogatás szabályainak az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra történő alkalmazásával kapcsolatban gyakran felvetődő kérdésekről szóló bizottsági munkadokumentumot](#)?

**A támogatást nyújtók többsége hasznos találja a dokumentumot.**

Tud-e arról, hogy [interaktív információs szolgálat](#) működik, melynek segítségével megválaszolhatók a közösségi szabályoknak az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra/általános érdekű szociális szolgáltatásokra történő alkalmazásával kapcsolatos kérdések?

**A támogatást nyújtók többsége nem tud az információs szolgálat működéséről, ugyanakkor a TVI már használta ezt a rendszert.**

Azokban az esetekben, amikor kérdést nyújtott be az [interaktív információs szolgálat](#)hoz, elégedett volt-e a szolgáltatással?

**A támogatást nyújtók nem alkalmazták a szolgáltatást. A TVI megfelelő választ kapott a feltett kérdésekre.**

Úgy véli, hogy a határozat és a keretszabály kellőképpen ismert és végrehajtásuk megfelelő?

**A támogatást nyújtók fele tartotta megfelelően ismertnek és végrehajthatónak a keretszabályt és a határozatot.**

Amennyiben nem, kérjük, jelezze, mely érintett felek azok, akik nem rendelkeznek kellő információkkal? Véleménye szerint ennek mi az oka?

**A támogatást nyújtók egy részének tapasztalata szerint a kedvezményezettek nincsenek tisztában az állami támogatási szabályokkal, a pályázati felhívások nem mindegyike tartalmaz megfelelő/elegendő információt ezzel kapcsolatban. Nem csak a pályázók, de adott esetben a támogatást nyújtók előtt sem ismert ez a terület, illetve kizárólag a hazai szabályokra koncentrálnak. A tapasztalataik szerint a pályázók még mindig nem ismerik kellő mértékben a rájuk is vonatkozó uniós szabályokat. A megoldást a kommunikáció jobb megszervezése, illetve tanfolyamok, továbbképzések megszervezése jelentene.**

## **VIII. RÉSZ: EGYÉB**

Tapasztalatai szerint képes volt-e a határozat és a keretszabály megfelelő egyensúlyt teremteni a közszolgáltatási feladat megvalósítása, valamint az egységes piacon működő vállalkozások közötti és a tagállamokban érvényesülő egyenlő versenyfeltételek célja között?

**A támogatást nyújtók fele tartotta megfelelőnek az egyensúly megteremtésére a két szabályt.**

Véleménye szerint vannak-e olyan esetek, amelyekben az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó közösségi szabályok alkalmazása nehézséget okozott, és az előző kérdések ezekre nem terjedtek ki?

**A támogatást nyújtók e tekintetben nem jeleztek egyéb felmerülő vitás pontokat, problémákat.**

Kíván-e egyéb észrevételt tenni?

**Magyarországon számos olyan feladat minősül közszolgáltatásnak, melyet a megyei és helyi önkormányzatok számára törvény ír elő, példálózó jelleggel meghatározva az általuk kötelezően ellátandó feladatokat. A határon átnyúló együttműködési programokat kezelő támogatást nyújtó speciális helyzetben van, mivel az általa koordinált programokban különösen kicsúcsosodik a közszolgáltatás fogalom pontos definíciójának hiánya, hiszen nem biztos, hogy a szomszédos országok ugyanazt a tevékenységet szintén közszolgáltatásnak tartják. Kevés kivételtől eltekintve a szomszédos országok mind EU-tagállamok, így az EU jogalkotása egyértelmű iránymutatást ad a közszolgáltatások terén, azonban a tapasztalat azt mutatja, hogy ezek az iránymutatások különféle okokból nem mindig képesek beépülni a tagállamok jogalkalmazásába, mert pl. a nemzeti jogszabályok más fogalmakkal operálnak.**